

za „Głos Narodu“ wynosi
w Krakowie: miesięcznie
kor. 2.—. Za odnośnienie
do mieszkania dopłaca się
40 hal. miesięcznie.

Adres Redakcji i Admini-
stracji: róg ul. św. Krzyszta
Mikołajskiej 1. 7.

Telafon Nr. 190.

GŁOS NARODU

OZIENNIK POLITYCZNY, ZAŁOŻONY W ROKU 1893 PRZEZ JÓZEFA ROGOSZA.

REDAKTOR NACZELNY: Dr. ANTONI BEAUPRE.

za „Głos Narodu“ wynosi
na prowincji: miesięcznie
kor. 2-70. W państwie nie-
mieckim kwartalnie: 10
koron. W innych państwach
kwartalnie koron 12.—.

Numer pojedynczy zwykły
12 hal
Numer niedzielny ilustro-
wany 16 h.

Nr. 321

Kraków, Poniedziałek dnia 23 Listopada 1903

Rok XI.

Fermenty miejskie.

Dokonano wreszcie wyboru 14 członków wielkiego Wydziału kasy, o który upominaliśmy się, a chociaż wybór nie wypadł pomyślnie, gdyż pomiędzy 14 wybranymi znajduje się prawie jedna trzecia część żydów, zawsze jednak jest to krok naprzód dla wyjaśnienia sytuacji. Teraz nie już nie stoi na przeszkodzie do wyboru trzeciego dyrektora kasy, na który chrześcijanie oczekują nie bez niepokojów. Jest to bowiem publiczną tajemnicą, że obecna większość rady, godność tę pierwotnie przeznaczyła żydom za ich pomoc podczas wyborów. Kandydatem żydowskim jest dr Horowitz, prezes kahału, a żydzi wszelkich odcieni gwałtownie się dopominają aby słynny weksel honorowy został wypłacony przez jego wybór. Ale nawet w szeregach większości zdeprawowanej przez wyborcze kompromisy obudziło się sumienie, i wielu chrześcijańskich rajców nie chce głosować na żyda, który raz wszedłszy do zarządu kasy, dążyłby systematycznie do jej całkowitego z żydzenia. Z tego powodu odkładano wybór członków wydziału kasy, który ma dokonać wyboru 3-go dyrektora, a z pośród większości wysunął się nowy kandydat w osobie p. Michała Chylińskiego, walka zatem toczyć się będzie pomiędzy nim a drem Horowitzem, a wynik jest jeszcze niepewny, i nie wykluczona możliwość, że pojawi się „tertius gaudens“, który otrzyma łakomą posadę.

Co do nas, obstawiamy przy zapatrywaniu, że posada trzeciego dyrektora jest zupełnie niepotrzebną a kosztowną synekurą i w ogóle nie powinna być obsadzona. W każdym zaś razie nie może, nie powinien otrzymać jej żyd, a zwłaszcza polityczny, któryby wprowadził do poważnej chrześcijańskiej instytucji fragment roszkwa i deprawacji.

Wybór p. Nowotnego na naczelnika straży pożarnej, powitano w mieście ze szczerem zadowoleniem. Kładzie kres całej kompanii plotek i insynuacji, a godzi wszystkich, bo padł na członka zupełnie odpowiedniego. P. Nowotny jest wprawdzie człowiekiem młodym, ale poprawia się codziennie z tej wady, powtórnie jest dzielnym gimnastykiem, co mn bardzo się przyda w nowym zawodzie; jako były oficer zna i rozumie ducha karności i porządku, a wreszcie studja, które odbywał nad pożarnictwem, dają gwarancję, że potrafi naszą dzielną straż utrzymać na wysokości jej zadania i czuć nad bezpieczeństwem miasta z rozwagą i doświadczeniem.

Zatrute cukierki.

Napad żydów na chrześcijan.

Rozprawa zakończyła się w sobotę wieczorem Po południu przemawiali: prokurator, zastępca poszkodowanych oraz obrońcy: dr Lewicki, Seinfeld, Gross, Drobner, Frühling i Czesnak. Trzej pierwsi rozpatrywali sprawę z ogólnego punktu widzenia, ostatni ograniczyli się do obrony swych klientów. Około godziny wpół do siódmej wieczorem sąd udał się na naradę, która trwała blisko godzinę... Po powrocie przewodniczący rada Ursel wygłosił następujący wyrok:

- 1) Ryfka Stier została skazana na 14 dni ścisłego aresztu.
 - 2) Israel Reinkraut na 4 miesiące ciężkiego więzienia z postem co tydzień.
 - 3) Szymon Kaufmann, Jakób Anis, Natan Bergman trzy miesiące ciężkiego więzienia z postem co tydzień.
 - 4) Dawid Pauzer, Pinkus Friedman, Mejesz Beil na dwa miesiące ciężkiego więzienia z postem co tydzień.
 - 5) Szaja Rosengarten na 1 miesiąc ciężkiego więzienia z postem co tydzień.
- Resztę oskarżonych, w liczbie ośmiu, od odpowiedzialności uwolniono.

Wyrok wywarł wrażenie silne. Podczas rozprawy obwinieni zachowywali się zupełnie spokojnie, przekonani byli widocznie, że im się uda od odpowiedzialności wykręcić. To też kiedy przewodniczący zaczął wygłaszać kary wszczęła się wrzawa, zwłaszcza na galerji zapelnionej żydówkami.

W mieście wyrok sądu karzący sprawiedliwie żydowski wybryki, spotkał się z ogólnym uznaniem.

P. Trojanowski prosi nas o oświadczenie, że odszkodowania pieniężnego, o które wniósł jego zastępca w procesie o zatrute cukierki on nie żąda i snmy przyznanej mu przez sąd egzekwować nie ma zamiaru.

Z TEATRU

Teatr miejski.

„Półdziewice“, sztuka w 3 aktach Marcellego Prevosta.

Głośna, — rozgłoszem skandalu powieść Prevosta, losem wszystkich przeciętnych powieści dostarczyła wiatku do sztuki teatralnej. Takie przeróbki są po prostu spekulacją literacką. — Gdy interes do książki osłabnie, przerabia się ją na „teatr“ i autor zdobywa znowu trochę reklamy i pieniędzy. Właściwa literatura niema stąd żadnego pożytku; ale gdy na scenę dostają się powieści o szerokim dramatycznym tle, przejęte szlachetną myślą, ożywione podniosłą tendencją, jak np. trylogja Sienkiewicza, lub powieści Orzeszkowej, wówczas ten sposób ich popularyzowania jest nawet zasługą, kiedy jednak teatr udostępnia szerokiej publiczności francuskie pikanterje, powstaje wątpliwość, którą krytyka z obowiązku podkreślić musi. Powieść Prevosta tem mniej nadaje się do teatru, że cynicznego choć może realnego problemu, który w niej autor porusza, niepodobna na scenie plastycznie uwydatnić; niknie również w skróconej teatralnej perspektywie psychologiczne umotywowanie charakterów i postępów, a pozostaje tylko skandaliczna anegdota i jaskrawe epizody, które za ledwie w dyskretnem półcieniu można zaznaczyć.

Prevost chciał odmalować zepsucie i deprawację młodych dziewcząt zantebanych przez matki, przyzwyczajonych do zbytku, nie znających pracy i popychanych do występku żądzą użycia lub niepohamowanym temperamentem. Panna Maud znajduje się w tem położeniu, że wszystkie instynkta a po części i serce, popychają ją w objęcia młodego, pięknego i eleganckiego rozbójnika salonowego Juliana Suberceaux a rozsądek i zimna rozważa, która pannę u niej nad namiętnością, nie pozwala jej posłubić tego młodzieńca, którego jedynym utrzymaniem jest dochód z kart, nie zostaje więc nawet zupełnie jego kochanką, ale prowadzi z nim ohydzą, rozpustną zabawę, podobną zresztą jak inne panienki z jej otoczenia ze swoimi wielbicielami i to „półdziewictwo“ stanowi ós powieści i sztuki Prevosta. Ta smutna komedia miłości kończy się katastrofą; Suberceaux bierze zbyt serjo swoje uczucie do Maud, a widząc, że musi ją utracić na korzyść szczęśliwego współzawodnika odbiera sobie życie; ale i Maud kończy nieszczęśliwie. Jej zamysły na bogatego i uczciwego męża; krzyżuje przed śmiercią Suberceaux i „półdziewica“ zostaje kochanką bogatego żyda...

(Dok. nast.)

KRONIKA.

Namiestnik hr. Anorzaj Potocki, bawił przez dwa dni w Krzeszowicach, a w sobotę wieczorem powrócił do Lwowa.

Nowy naczelnik straży pożarnej p. Nowotny po złożeniu przysięgi służbowej, został po południu przez wiceprezydenta dra Leo wprowadzony na swój urząd i przedstawiony braudmistrzowi i pompierom straży. Nazajutrz przed południem starszy braudmistrz p. Stemplński przedstawił nowemu naczelnikowi cały

personal straż i służbę pomocniczą — przyczem p. Stemplński, jako dotychczasowy zastępca naczelnika urząd swój złożył w ręce nowego naczelnika.

X Zjazd lekarzy i przyrodników polskich we Lwowie w roku 1904. Prace przygotowawcze do X. Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich są w pełnym toku. Na ostatniem posiedzeniu wydziału gospodarczego ustalono termin Zjazdu na 20—24 lipca 1904. Z okazji zjazdu urządzona będzie Wystawa przyrodniczo-lekarska i higieniczna, trwająca czas dłuższy, która niewątpliwie obudzi żywe zainteresowanie wytwórców krajowych i szerokich kół publiczności.

Przewodniczącym wydziału gospodarczego X. Zjazdu jest prof. dr Machek, sekretarzem głównym prof. dr Sieradzki (Czarnieckiego 3); przewodniczącym zaś komitetu wystawowego jest dr Krzyżanowski (Lwów namiestnictwo).

Krakowska kongregacja kupiecka pod przewodnictwem starszego rady cesarskiego p. Henryka Schwarca, odbyła wczoraj popołudniu nadzwyczajne ogólne zebranie członków. Zebranie to poświęcone było sprawie utworzenia Biura pośrednictwa pracy w zawodzie handlowym przy krakowskiej kongregacji kupieckiej.

Referent tej sprawy p. Jan Kwiatkowski po odpowiednim umotywowaniu przedstawił następujące wnioski:

- Ogólne zgromadzenie uchwali:
- 1) Przy kongregacji kupieckiej założonem zostaje Biuro pośrednictwa pracy w zawodzie handlowym.
 - 2) Ogólne zgromadzenie zatwierdza przedstawiony przez Radę kongregacji kupieckiej regulamin biura prac.
 - 3) Uprasza Radę względnie p. starszego, aby po załatwieniu koniecznych przygotowań zarządził bezwzględnie otwarcie biura.
 - 4) Na pokrycie kosztów urządzenia biura udziela do dyspozycji starszego z fundusów kongregacji kupieckiej kredyt w wysokości 450 k.
- Obok wniosków uchwalono również projekt regulaminu obejmujący 8 artykułów postanowień ogólnych i 14 artykułów postanowień szczegółowych.

Według artykułu III. postanowień ogólnych. Pośrednictwo pracy będzie dla poszukujących pracy bezpłatne, natomiast pracodawcy uiszczać będą tytułem zwrotu kosztów następujące opłaty:

- a) 1) Zgłoszenia dla członków Kongregacji kupieckiej są bezpłatne;
- 2) Zgłoszenia dla innych pracodawców od praktykanta i pomocnika handlowego 2 kor. (dwie);
- b) 1) Za przyjęcie praktykanta, od członków Kongregacji kupieckiej 2 kor. (dwie);
- 2) Za przyjęcie praktykanta, od innych pracodawców, nie będących członkami Kongregacji kupieckiej 4 kor. (cztery);
- 3) Za przyjęcie pomocnika, od członków Kongregacji kupieckiej 4 kor. (cztery);
- 4) Za przyjęcie pomocnika, od innych pracodawców, nie będących członkami Kongregacji kupieckiej 8 kor. (ośm).

Po uchwaleniu i przyjęciu regulaminu zgromadzenie na wniosek p. J. K. Federowicza wyraziło komitetowi i referentowi p. J. Kwiatkowskiemu wdzięczność i uznanie za pracę około wprowadzenia w czyn tej nowej a pożytecznej instytucji dla kupiectwa chrześcijańskiego, a na wniosek starszego p. Schwarza wyrażono również uznanie sekretarzowi p. Adamowi Kayzemu za jego gorliwą pracę w tej sprawie.

Zgromadzenie następnie przez ballotowanie przyjęło na członków Kongregacji pp. Jana Kwiatkowskiego (syna), Gabrijela Dekorde i Antoniego Siekacza.

W końcu załatwiono kilka spraw drobniejszych.

Stowarzyszenie kupców i młodzieży handlowej, odbyło wczoraj wieczorem nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków, pod przewodnictwem wiceprezesa p. Leona Schilera, na którym omawiano sprawę kupna własnego domu przy ulicy Wolskiej. Po przedstawieniu przez p. Dutkiewicza strony rachunkowej Zgromadzenie przyjęło fakt zakupu domu za kwotę 74.000 koron do zatwierdzającej wiadomości i wyraziło Wydziałowi i komitetowi uznanie.

Następnie przyjęto do wiadomości rezygnację prezesa p. Ignacego Sobolewskiego i za pięcioletnią jego pracę około dobra Stowarzyszenia wyrażono gorące podziękowanie.

W końcu uchwalono odbycie osobnego Walnego zebrania dnia 13 grudnia b. r., celem wyboru nowego prezesa.

